

بلد (آبادی)

آبادی و شهر که محل سکونی و زندگی انسانها می‌باشد را بلد و بلدة گویند. از این عنوان در بیشتر ابواب فقهی همچون طهارت، صلات، زکات، خمس، صوم، حج، جهاد، تجارت، ضمان، وکالت، نکاح، اطعمه و اشربه، غصب و قضاء به مناسبت سخن رفته است.

فهرست مندرجات

- ۱ - تعریف بلد
- ۲ - طهارت
- ۲.۱ - جابجایی میت از بلدی به بلد دیگر
- ۳ - صلات
- ۳.۱ - اعتماد به قیله بلاد مسلمانان
- ۳.۲ - وجوب نماز آیات بر اهالی بلد
- ۳.۳ - مبدأ مسافت شرعی در بلاد
- ۴ - زکات و خمس
- ۴.۱ - انتقال زکات یا خمس به بلدی دیگر
- ۴.۲ - تلف شدن متعلق زکات
- ۴.۳ - پرداخت وجوهات به ابن‌سبیل
- ۵ - صوم
- ۵.۱ - حکم رؤیت هلال در بلاد نزدیک به هم
- ۶ - حج
- ۶.۱ - اجیر گرفتن برای میت جهت حج نیابتی
- ۷ - جهاد
- ۷.۱ - بازسازی معابد در بلاد اسلامی
- ۸ - تجارت
- ۸.۱ - یافته شدن کالا در بلد قرارداد در بیع سلم
- ۹ - ضمان
- ۹.۱ - تحویل مکفول‌عنه در بلد عقد در کفالت
- ۱۰ - وکالت
- ۱۰.۱ - مقتضای اطلاق وکالت در بیع
- ۱۱ - نکاح
- ۱۱.۱ - شرط زن در عدم خروج از بلدش
- ۱۲ - اطعمه و اشربه
- ۱۲.۱ - حکم حیوان موطونه غیر مقصود به اکل
- ۱۳ - غصب
- ۱۳.۱ - عودت مال غصبی به بلد غصب
- ۱۴ - قضاء
- ۱۴.۱ - تعیین محل تبعید مجرم توسط حاکم
- ۱۴.۲ - وظیفه حاکم در تبعیدی محارب
- ۱۵ - پانویس
- ۱۶ - منبع

تعریف بلد

بلد که جمع آن بلدان می‌باشد به معنای شهر آمده است؛ لیکن مراد از آن در کلمات فقها محلّ سکونی و زندگی انسانها-اعم از شهر و روستا- است.

طهارت

احکام بلد در باب طهارت

← جابجایی میت از بلدی به بلد دیگر

جابه‌جا کردن میت از بلدی به بلد دیگر جز به **مشاهد مشرفه** مکروه، و به **مشاهد مشرفه** مستحب است.
[۱] جواهر الکلام ج ۴، ص ۳۲۳.

صلات

← اعتماد به قبله بلاد مسلمانان

اعتماد به قبله بلاد مسلمانان در صورت عدم علم به انحراف آن جایز است. [۲] جواهر الکلام ج ۷، ص ۳۹۴.

← وجوب نماز آیات بر اهالی بلد

نماز آیات بر اهالی بلدی واجب می‌شود که سبب آن در همان بلد رخ داده است. [۲] العروة الوثقی ج ۳، ص ۵۶.

← مبدأ مسافت شرعی در بلاد

مبدأ مسافت شرعی در بلاد دارای دیوار، دیوار آنها و در بلاد فاقد دیوار آخرین خانه‌های بلد است. در بلاد کبیره اختلاف است که ملاک آخرین خانه‌های بلد است یا آخرین خانه‌های محله‌ای که شخص در آن زندگی می‌کند. [۴] العروة الوثقی ج ۳، ص ۴۲۲-۴۲۳. [۵] جواهر الکلام ج ۱۴، ص ۲۰۲.

زکات و خمس

احکام مربوط به بلد در باب زکات و خمس

← انتقال زکات یا خمس به بلدی دیگر

انتقال زکات یا خمس به بلدی دیگر در صورت عدم وجود مستحق در بلد مبدأ جایز است و با وجود مستحق، اختلافی است. [۶] جواهر الکلام ج ۱۵، ص ۴۳۰. [۷] جواهر الکلام ج ۱۶، ص ۱۱۴.

← تلف شدن متعلق زکات

در صورت تلف شدن عین مال متعلق زکات، قیمت آن به عنوان زکات باید پرداخت گردد؛ لیکن در اینکه مینا قیمت بلدی است که زکات در آن بلد پرداخت می‌گردد یا بلدی که عین در آن تلف شده و یا بالاترین قیمت از دو قیمت یاد شده، اختلاف است. این اختلاف در فرض وجود عین مال، چنانچه شخص بخواهد قیمت آن را جهت زکات پرداخت کند نیز وجود دارد که ملاک، قیمت بلد اخراج است یا بلدی که مال در آنجا است و یا بالاترین قیمت از دو قیمت یاد شده. [۸] العروة الوثقی ج ۴، ص ۳۸-۳۹. [۹] العروة الوثقی ج ۴، ص ۲۲۱.

← پرداخت وجوهات به ابن‌سبیل

میزان در جواز پرداخت زکات و خمس به ابن‌سبیل فقر او در بلد استحقاق زکات یا خمس است گرچه در بلد خودش نیازمند نباشد. [۱۰] جواهر الکلام ج ۱۶، ص ۱۱۲.

صوم

احکام مربوط به بلد در باب صوم

← حکم رؤیت هلال در بلاد نزدیک به هم

در بلادی که افق آنها نزدیک به یکدیگر است با رؤیت هلال در بلدی حکم به ثبوت آن در دیگر بلاد می‌شود. در نتیجه اول رمضان و نیز اول شوال برای همه آن بلاد، هم‌زمان ثابت می‌گردد. [۱۱] العروة الوثقی ج ۴، ص ۶۳۱. [۱۲] جواهر الکلام ج ۱۶، ص ۳۶۰.

حج

احکام مربوط به بلد در باب حج

← اجیر گرفتن برای میت جهت حج نیابتی

اجیر گرفتن برای میت جهت حج نیابتی، بنابر مشهور واجب نیست از بلد میت باشد. آنچه واجب است اجیر گرفتن از نزدیک‌ترین میقاتها به مکه است. [۱۳] العروة الوثقی ج ۲، ص ۴۷۲.

جهاد

احکام مربوط به بلد در باب جهاد

← بازسازی معابد در بلاد اسلامی

برای اهل کتاب جایز نیست در بلاد اسلامی معابد خود را بازسازی کنند.
[۱۴] جواهر الکلام ج ۲۱، ص ۲۸۰-۲۸۱.

تجارت

احکام مربوط به بلد در باب تجارت

← یافته شدن کالا در بلد قرارداد در بیع سلم

از شرایط بیع سلم وجود کالا (مسلم فیه) به طور غالب در زمان تحویل آن است و میزان در تحقق این شرط یافت شدن آن در بلدی است که -براساس شرط یا اطلاق- تحویل کالا در آن بلد باید صورت گیرد.
[۱۵] جواهر الکلام ج ۲۴، ص ۳۱۱.

ضمان

احکام مربوط به بلد در باب ضمان

← تحویل مکفول عنه در بلد عقد در کفالت

اطلاق عقد کفالت نسبت به تحویل مکفول عنه، منصرف به بلد عقد می‌باشد مگر آنکه قرائن برخلاف آن دلالت کند.
[۱۶] جواهر الکلام ج ۲۶، ص ۲۰۲.

وکالت

احکام مربوط به بلد در باب وکالت

← مقتضای اطلاق وکالت در بیع

مقتضای اطلاق وکالت در بیع، بیع به ثمن مثل به قیمت نقدی بلد است.
[۱۷] جواهر الکلام ج ۲۷، ص ۳۶۶.

نکاح

احکام مربوط به بلد در باب نکاح

← شرط زن در عدم خروج از بلدش

اگر زن ضمن عقد شرط کند که شوهرش او را از بلدش خارج نکند در لزوم وفای به این شرط بر شوهر بین فقها اختلاف است.
[۱۸] جواهر الکلام ج ۳۱، ص ۱۰۱.

اطعمه و اشربه

احکام مربوط به بلد در باب اطعمه و اشربه

← حکم حیوان موطوءه غیر مقصود به اکل

حیوانی که در بلدی موطوءه انسان واقع شده در صورتی که مقصود از نگهداری حیوان گوشت آن نباشد- همچون الاغ و اسب- واجب است از آن بلد اخراج گردد.
[۱۹] جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۶۴۰.

غصب

احکام مربوط به بلد در باب غصب

← عودت مال غصبی به بلد غصب

مال غصبی‌ای که از بلد غصب به بلدی دیگر منتقل شده در صورتی که مالک آن در بلد غصب باشد باید بدانجا بازگردانده شود و اگر مالک در غیر بلد غصب باشد و غاصب، آن را به مالک بازگرداند، مالک بین قبول آن و بین وادار کردن غاصب به عودت دادن مال به بلد غصب، مخیر است؛ هرچند برخی این نظر (تخیر مالک) را مورد اشکال قرار داده‌اند.
[۲۰] جواهر الکلام ج ۳۷، ص ۲۲۱.

قضاء

احکام مربوط به بلد در باب قضاء

← تعیین محل تبعید مجرم توسط حاکم

در تبعید مجرم، تعیین محل تبعید به اختیار حاکم است.
[۲۲] تحریر الوسيلة ج ۲، ص ۴۶۴.

← وظیفه حاکم در تبعیدی محارب

بر حاکم شرع واجب است هنگام تبعید محارب به بلدی، به اهالی آن بلد بنویسد که با وی همنشین و هم‌غذا نشوند و از دادوستد با وی خودداری کنند.
[۲۳] تحریر الوسيلة ج ۲، ص ۴۹۳.

پانویس

۱. ↑ جواهر الکلام ج ۴، ص ۳۴۳.
۲. ↑ جواهر الکلام ج ۷، ص ۲۹۴.
۳. ↑ العروة الوثقی ج ۲، ص ۵۶.
۴. ↑ العروة الوثقی ج ۲، ص ۴۲۲-۴۲۳.
۵. ↑ جواهر الکلام ج ۱۴، ص ۲۰۳.
۶. ↑ جواهر الکلام ج ۱۵، ص ۴۳۰.
۷. ↑ جواهر الکلام ج ۱۶، ص ۱۱۴.
۸. ↑ العروة الوثقی ج ۴، ص ۲۸-۲۹.
۹. ↑ العروة الوثقی ج ۴، ص ۲۲۱.
۱۰. ↑ جواهر الکلام ج ۱۶، ص ۱۱۲.
۱۱. ↑ العروة الوثقی ج ۴، ص ۶۲۱.
۱۲. ↑ جواهر الکلام ج ۱۶، ص ۲۶۰.
۱۳. ↑ العروة الوثقی ج ۲، ص ۴۷۲.
۱۴. ↑ جواهر الکلام ج ۲۱، ص ۲۸۰-۲۸۱.
۱۵. ↑ جواهر الکلام ج ۲۴، ص ۲۱۱.
۱۶. ↑ جواهر الکلام ج ۲۶، ص ۲۰۲.
۱۷. ↑ جواهر الکلام ج ۲۷، ص ۲۶۶.
۱۸. ↑ جواهر الکلام ج ۲۱، ص ۱۰۱.
۱۹. ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۶۴۰.
۲۰. ↑ جواهر الکلام ج ۲۷، ص ۲۲۱.
۲۱. ↑ مهذب الاحکام ج ۲۱، ص ۳۱۶.
۲۲. ↑ تحریر الوسيلة ج ۲، ص ۴۶۴.
۲۳. ↑ تحریر الوسيلة ج ۲، ص ۴۹۳.

منبع

فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت، ج ۲، ص ۱۳۹-۱۳۱.